

LÄÄNE-HARJU VALLALEHT

DETSEMBER 2025 | NR 10 (86) | WWW.LAANEHARJU.EE | LAANEHARJUVALD

Taolise mänguväljaku ehitamiseks on vaja ligikaudu 15 inimese aastast tulumaksulaekumist.

FOTO: MADIS VAIKMAA

Elad Lääne-Harju vallas? Tee see ametlikuks ja kirjuta end sisse!

Aasta lõpp on hea hetk vaadata tagasi igapäevaelule ja mõelda, kus sinu kodu tegelikult on. Kui elad, töötad, kasvatad lapsi või lihtsalt veedad palju aega Lääne-Harju vallas, siis registreeri oma elukoht ametlikult Lääne-Harju valda.

Elukoha registreerimine ei ole pelgalt vormistus, vaid teadlik tegu, mis aitab kaasa oma kogukonna arengule. See on otsene viis toetada teenuseid, mida ise ja Sinu pere igapäevaselt kasutavad. Olgu selleks teostatav teedevõrgustik, hea hariduse omandamine, huvitegevuses osalemine või vajalik sotsiaaltoetus.

Miks on sissekirjutus oluline?

Sissekirjutus ei ole lihtsalt bürokraatia. Sinu tegu näitab, et hoolid oma kodukohast. Kui oled ametlikult Lääne-Harju valla elanik, aitab see vallal pakkuda paremaid teenuseid, planeerida investeeringuid ning

pakkuda tuge ja toetusi seal, kus neid tegelikult vaja on.

Omavalitsuse kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaks. Tulumaks laekub sellesse valda, kuhu inimene on rahvastikuregistris sisse kirjutatud. Iga sisse registreeritud elanik on vallale oluline, sest tänu neile saab arendada valla elukeskkonda ja teenuseid.

Tänase soodustusena saab näitena tuua lasteaia kohatasu, mis sõltub otseselt lapsevanemate sissekirjutusest:

✓ Kui ühest perest käib lasteaia kaks või enam last, on teise lapse eest tasu 50% ning kolmanda ja iga järgmise lapse eest osalustasu ei rakendata.

✓ Kui vähemalt üks lapsevanem on sisse kirjutatud, on kohatasu 15% alampalgast.

✓ Kui kumbki vanem ei ole end registreerinud vallaelanikuks, on kohatasu 20% alampalgast.

NB! Et saada 2026. aastal soodustusi,

peab sissekirjutus olema tehtud hiljemalt 31. detsembriks 2025.

Toetused registreeritud elanikele:

- ✓ lapse sünnitoetus – 550 eurot;
- ✓ matusetoetus – 230 eurot;
- ✓ esmakordselt kooli mineva lapse toetus – 130 eurot.

See on pikaajaline panus

Lääne-Harju vald ei korralda loosimisi ega jaga meeneid selle eest, et kutsuda elanikke ennast sisse kirjutama koduvalda. Meie eesmärk on hoopis tugevam ja hästi toimiv kogukond, kus teenused vastavad tegelike vajadustele. Kui Sa päriselt elad siin, siis tee ka ametlik elukoht siia. Sinu otsus mõjutab valla tulevikku ja teenuseid, mida Su pere vajab, koole ning lasteaedu, teid ja toetusi.

Sinu sissekirjutus ei ole lihtsalt number. See on märk, et hoolid! ●

JUHTKIRI

Võtame aasta kokku ning valmistume uueks

Jaanus Saat
Lääne-Harju vallavanem

Aasta hakkab lõppema ning käes on aeg võtta kokku lõppev aasta ja teha plaane algavaks. Vallavalitsuses oleme viimased kuud tegelenud järgmise aasta eelarve koostamisega. See on üks keerulisemaid protsesse, sest raha on alati vähem kui soove. Valla allasutused esitavad üksteise järel oma ettepanekuid, lisaks tulevad soovid elanikelt. Rahalises mõttes ulatuvad need soovid sadadesse tuhandetesse eurodesse. Mida ja kui palju me saame teha, sõltub sellest, milliseks kujuneb meie maksulaekumine.

Kuidas tekib raha eelarvesse? See on küsimus, mida ma sageli esitan kohtumistel õpilastega. Õige vastus on: maksudest. Iga sissekirjutatud elaniku tulumaksust laekub 11,93% sellesse omavalitsusse, kus inimene sisse on kirjutatud. Oluline on see, mis kuupäeva seisuga sissekirjutus kehtib. Omavalitsuste jaoks on võtmetähtsusega 31. detsember – just siis pannakse Maksu- ja Tolliameti poolt „lukku“ elanike nimekiri, kelle maksutulu laekub järgneval aastal vastavasse omavalitsusse. Kui inimene kirjutab ennast sisse 1. jaanuaril, laekub kogu tema järgneva aasta maksutulu ikkagi sellesse omavalitsusse, kuhu ta oli sisse kirjutatud 31. detsembri seisuga.

Paljud omavalitsused korraldavad enne aasta lõpu kampaaniaid, kus sissekirjutatute vahel loositakse välja auhindu. Lääne-Harjus me seda teinud ei ole ega plaani ka teha. Panustame iga inimese südametunnistusele – et sissekirjutus oleks seal, kus ta päriselt elab. Iga lisanduv maksutulu aitab meil arendada valda, parendada elukeskkonda ja pakkuda paremaid teenu-seid meie elanikele.

Meie prioriteet on jätkuvalt ülevallaline areng. Me ei eelista ühtegi piirkonda, vaid teeme investee-ringuid vajadusest lähtuvalt. Järgmise aasta suurimad investee-ringud on Rummu asula reoveekogumisala ÜVK rekonstrueerimise ehitustööd, Paldiski koolide liitmine, Laulasmaa kergliiklustee tänavavalgustus ja tegevuspark ning Harju-Risti ja Vasalemma Ranna tee kergliiklusteed. Nende investee-ringute elluviimine nõuab miljoneid eurosid. Nagu eespool kirjeldatud, on selleks hädavajalik stabiilne ja kasvav maksulaekumine.

Hea elanik!

Vaata palun üle oma sissekirjutus ja kui see ei ole Lääne-Harju vallas, siis tee vajalik muudatus. Iga inimene on meile oluline. Oleme rõõmsad, et meie elanike arv on stabiilselt kasvamas, ning loodame, et see trend jätkub! Aitäh kõikidele elanikele – tänu teie maksurahale saame ühiselt arendada meie ühist koduvald! •

Tunnustame tublisid inimesi Lääne-Harju vallas!

Kas tead kedagi, kes on teinud vallas midagi erilist ja väärrib tunnustamist? Lääne-Harju vallas on palju tublisid kodanikke, kodanikuühendusi ja ettevõtjaid, kelle panus valla elu edendamisse on hindamatu!

Tuletame meelde, et kandidaate saab esitada kuni 1. jaanuarini 2026.

Ära jää vaikselt kõrvalt vaatama – anna oma panus, et väärt tegijad saaksid tunnustust ja tänu. Tunnustuseks kandidaadid koos iseloomustusega palume edastada info@laaneharju.ee. •

Vallasiseselt saab abi AS Lahevesi
ööpäevaringselt avariitefonilt **5858 8088**

Tormikahjustustest saab teada anda
vallavalitsuse kriisitefonile **528 4846**
või e-posti aadressile krisis@laaneharju.ee

Riigiteedele ja elektriliinidele langenud puudest
tuleb teatada riigiinfo telefonil **1247**

laaneharjuvald

www.laaneharju.ee

NÄITUS

VAHAST OLED SA TEHTUD ...
Metallivalu ajalugu ja tehnoloogia

14.11.2025–14.11.2026
Padise kloostri külastuskeskuse
valitsejamajas

Näituse autor Toomas Mägi

Oktoobrikuus **sündis** vallas 8 last – 2 **poissi** ja 6 **tüdrukut**. Suri **13** inimest.

Valda **saabus elama 92** uut elanikku, rohkem saabujaid oli Paldiski linnas, Käesalu ja Meremõisa küladest.

Lahkus elama mujale **75** inimest, enim lahkuti Klooga ja Vasalemma alevikest ning Kulna ja Padise küladest.

Valla elanike arv 1. novembri seisuga on **13 845** elanikku.

Head Lääne-Harju valla elanikud

Alates 2026. aastast ei toimu enam valla ajalehe kojukanet. Edaspidi on võimalik Lääne-Harju valla lehte lugeda digiversioonina valla kodulehel või võtta ajaleht tasuta kaasa olemasolevatest trükisehoidjatest ja poodidest, mis asuvad üle valla erinevates kohtades.

Ajalehte on võimalik saada vallamajas, Paldiski Coopis, Treppoja kaup-

luses, Keila-Joa kaupluses, Laulasmaa Selveris, Harju-Risti Meie poes, Kasepere kaupluses, Vasalemma Meie poes, Klooga kaupluses ning kõigis valla raamatukogudes.

Valla leht ilmub jätkuvalt kahes keeles ning selles osas muudatusi ei toimu.

Otsus lõpetada kojukanne sündis kaalutletult ja raskelt. Peamiseks põhjuseks on kojukande kõrge kulu – mitukümmend

tuhat eurot aastas, mille eest saaks valda rajada midagi püsivamat.

Kõigil elanikel on võimalus liituda valla kogukonna e-posti listiga, kuhu saadame Lääne-Harju valda puudutavad teated, uudised ning muu olulise ja toredata informatsiooni.

Liitumiseks saada oma soov aadressile katre.saar@laaneharju.ee. Listist on alati võimalik lahkuda, kui selleks soov tekib. •

Pakri Kool ühendab Paldiski hariduse ja toob uue alguse

Nimekonkursil jäid sõelale kaks tugevat kandidaati – Pakri Kool ja Paldiski Kool. Vallavalitsus otsustas Pakri nime kasuks lähtudes eelkõige õpilasesinduste soovist. Nimelt esimesel kahe kooli õpilasesinduste kohtumisel avaldasid noored üksmeelselt arvamust, et ühendkoolile sobib paremini nimi Pakri Kool. Vallavalitsus pidas oluliseks toetada just noorte ettepanekut, et koolil oleks võimalus luua endale värske kuvand ja ühtne identiteet. Justnimelt lapsevanemate ettepanekul plaanitakse koolimaju kutsuma hakata Väike-Pakriks ja Suur-Pakriks, mis on inspireeritud Pakri saartest. Huvitaval kombel on Väike-Pakri saar tegelikult suurem kui Suur-Pakri, mis sobib kujundlikult hästi ka koolimajadele.

Koolide liitmise eelnõu liigub edasi

Tänaseks on valminud koolide liitmise eelnõu, mis sisaldab põhjalikku analüüsi liitmise põhjustest ja mõjust. Eelnõu saadetakse nüüd arvamuse andmiseks koolide hoolekogudele, kes tegelikult nii liitmist kui nimevalikut on juba korduvalt arutanud. Kuigi seadus lubaks liitmisotsust teha kuni 2026. aasta märtsini, on meil plaanis esitada eelnõu volikogule juba selle aasta detsembris, et uue kooliaasta ettevalmistused saaks alustada võimalikult varakult.

Ettevalmistused ja koolimajade uuen-damine

Juba käib konkurss uuendusmeelse ja lahendustele orienteeritud juhi leidmiseks.

Soovime koolijuhi leida uue kalendriaasta alguseks, et tal oleks piisavalt aega uue õppeaasta sisuliseks ettevalmistamiseks. Kõige väljakutsuvam uue juhi jaoks saab tõenäoliselt olema personali komplekteerimine, sest tõenäoliselt vajame mitmeid uusi õpetajaid. Nimelt saab läbi õpetajatele keeleoskuse omandamiseks antud ajapikendus, mis tähendab seda, et sügisest ei saa õpetamist jätkata enam ükski B1 keeletasemega õpetaja. 1. kuni 6. klass õpib täies mahus eesti keeles ning järgmisest aastast 7. kuni 9. klass õpib veel osaliselt vene keeles. Noorte keeletase on väga erinev, seega klassi-komplektide muudatusi esialgu kavas ei ole.

Vallavalitsuse kanda jäävad koolihooneid puudutavad ettevalmistustööd. Suvel tehakse mõlemas koolimajas sanitaarremont, mille käigus uuendatakse tualetid ja muudetakse majad kaasaegsemaks ja lapsesõbralikumaks. Samuti vajab Peetri tänava õueala täiendust.

Paljud küsimused vajavad veel vastuseid

Loomulikult on koolide liitmine tekitanud palju küsimusi nii õpetajate kui lapsevanemate seas. Õpetajad tunnevad eelkõige huvi töökorralduse vastu, kuid need on küsimused, mille otsustamine kuulub kooli juhtkonna pädevusse – just seetõttu otsimegi direktorit juba praegu.

Paldiski linna suurust arvestades on üks kool kindlasti jätkusuutlikum

kui kaks väikest kooli. Koolide ühendamine toob ühtse juhtimise ja õpikeskkonna, kus kõik noored saavad võrdsed võimalused hariduse omandamiseks ja edasise õpitee valikuks. Vähemtähtis ei ole ka asjaolu, et tugev eestikeelne koolikeskkond toetab Eesti riigiidentiteeti. On kahetsusväärne, et riiklikul tasandil ei ole eestikeelsele õppele üleminek siiani toimunud ja nüüdki tuleb see nii mõnelegi ootamatult. Samas teame, et lapsed õpivad keelt kõige kiiremini just siis, kui nad on igapäevaselt keelekeskkonnas.

Oleme teinud pingutusi selleks, et muu emakeelega lapsed saaksid oma eesti keele oskust parandada, kuid selge on see, et need pingutused peavad jätkuma veel mõnda aega. Muudatuste eesmärk on ennekõike see, et noored saaksid hea hariduse ja tugeva eesti keele oskuse, mis võimaldab neil tulevikus edasi õppida ja töötada oma soovitud erialal.

Muudatused haridusmaastikul on alati väljakutse, kuid need loovad ka uusi võimalusi. Pakri Kool on võimalus tagada piirkonna lastele tugev haridus ja ühtne koolikeskkond, mis toetab iga lapse arengut ja tulevikku. Täname kõiki peresid ja õpetajaid kannatlikkuse ja toetuse eest! Muutused toovad küsimusi ja vahel ka ebakindlust, kuid oleme veendunud, et üheskoos suudame luua kooli, kus noortel on hea õppida ja kasvada. •

Risti Pelgupaik on saanud katuse alla

Keset seda sademeterohket sügist on suur rõõm tõdeda, et Risti pelgupaiga katusetööd on lõpule jõudnud ja kogukond valmistub 30. novembril toimuvaks tänupeoks.

Pea pool aastat kestnud tööde käigus paigutati hoonele 860 m² uut valtsplekk-katust ning ehitati kuus kõrget korstnat. Tööde kogumaksumus küünib üle 166 500 euro ning need said tehtud tänu Pria Leadermeetme, Lääne-Harju Vallavalitsuse ning väliskirikute toele. Eriline tänu kuulub aga eraisikutest annetajatele, kelle seas on küllap ka meie lehelugejaid.

Paljude Risti kihelkonna inimeste jaoks on tegemist hoonega, kus on möödunud suur osa lapsepõlvest. 1929. aastal valminud koolimajas oli omal ajal ka internaat, kus said ööbida kaugema kandi lapsed. Aastaks 2009. oli kogu koolipere kolinud Harju-Risti keskuses asuvasse hoonesse ning väärikas koolimaja jäi tühjalt seisma. Oleks ehk jäänudki, kui 2014. aastal poleks EELK Risti kogudus selle Parade Vallavalitsuse käest 24 000 euroga ära ostnud.

Koguduse toonane unistus luua Risti vanasse kooli väike eakatekodu meie kandi inimeste tarvis leidis küll kohalike seas suurt toetust, ent pörkus erinevate seaduste, nõuete ja piirangute otsa. Nõnda hakkasime pakkuma peavarju nii meie valla hädalistele kui ka sõja eest pakku tulnutele. Selleks ehitasime vabatahtlike abiga pea kõik klassiruumid ümber väikesteks korteriteks. Olemasolevas viies korteris on elanud nii eestlasi, süürlasi kui ka ukrainlasi. Tubli tosin-kond aastat on majas tegutsenud ka taaskasutuskeskus Sõbra Tuba, mis on avatud neljapäeviti ja laupäeviti.

Viimaste aastate tormilised sündmused on näidanud, et hädad ei saa maailmast otsa. Ühel hetkel võivad need tabada ka meid. Pikem elektrikatkestuski võib elu segi paisata, jättes keskküttega majades elavad inimesed külma kätte ning tekitades koheselt probleeme ka joogiveega. Hätta võib sattuda aga ka isikliku elu tormide või murrangute tõttu. Nõnda on kogudus otsustanud tegutseda selle nimel, et vanast koolimajast võiks saada kriisivalmidusega pelgupaik eelkõige kohalikele abivajajatele.

Äsjapaigaldatud, silmalegi rõõmu tegev katus tagab hoone säilimise aastakümneteks, ent pelgupaik pole veel kaugeltki valmis. Vettpidava katuse all saab õieti alles pelgupaika luua – sellist, mis pakuks peavarju, soojust ja vett ka siis, kui kogukond hätta satub.

Edasised pelgupaiga toimimiseks hädavajalikud sammud on elektrigeneraatori, käsitsi töötava kaevu ja välikäimla ehitamine ning puupliidiga kogukonnaköögi rajamine. Tõsi, käsipumpaga kaevu saame rajama hakata juba tuleval aastal – selleks sai kogudus toetust kohaliku omavalitsuse poolt jagatavast talumistasust. Muud tööd, nõnda nagu ka maja siseremont, akendevahetus ja veel mitmed muud tööd jäävad ootama järg-

Pelgupaiga renoveerimine.

FOTO: ERAKOGU

misi projekte ning annetajate abi.

Tänavu liitus kogudus esimest korda üle-eestiliste annetustalgutega, mis toimuvad 2. detsembril, et koguda annetusi pelgupaiga elektrigeneraatori ja välikäimla tarvis. Et annetamistalgute keskkond www.annetustalgud.ee on juba avatud, on võimalik annetada ka täna. Igaüks saab toetada – nii see, kes peab oluliseks pelgupaiga loomist, kui ka see, kellel on rõõmu oma vana koolimaja uuest hingamisest.

Ent isegi ühest näpuliigutusest võib olla abi – nimelt aitab meile selleteemaliste sotsiaalmeediapostituste jagamine ja meeldivaks tunnistamine sel sõnumil levida ja toetajaid leida. Ja see peaks jõukohane olema tõesti igapähele.

Keset suurt tööhoogu on aga hea korraks peatuda ja tehtu üle rõõmu tunda.

Pühapäeval, 30. novembril toimuv tänupeidu on ühtlasi ka Pelgupaiga lahtiste uste päev, kuhu on teretunud nii need, kelle jaoks on Pelgupaik täis koolipõlveaegseid mälestusi, kui ka need, kes pole varem selle maja lävepakust üle astunud ja tahaksid lihtsalt uudishimust ringi vaadata.

Eriliselt teretunud on aga mõistagi kõik need, kes on katuse valmistamisele oma õla alla pannud. Tervitame rõõmuga ka kõiki tulevase toetajaid, kes sooviksid kaasa aidata näiteks generaatori soetamisele. Oleme rõõmsad, kui saame teiega koos aru pidada ning järgmisteks sammudeks jõudu koguda.

Kuna 30. novembriga algab ka jõuluootus, oled südamest oodatud juba tunnike varem, kl 13 Risti kirikusse advendiküünalt süütama ja esimesi jõululaule laulma.

Pelgupaiga tegemisi saab jätkuvalt toetada annetusega selleks loodud arveldusarvele EE867700771000773161, mille omanik on EELK Risti kogudus. Samuti saab kasutada QR-koodi.

Südamliku tänu ja kohtumiseni pühapäeval, 30. novembril kl 14 Risti pelgupaigas! •

ANNIKA LAATS

EELK Risti koguduse õpetaja

Üldhariduse kvaliteedihindamine annab kooli pidajale selguse ja suuna

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri eestvedamisel käivitati 2022. aastal üldhariduse kvaliteedihindamise pilootprojekt, mille eesmärgiks on võimestada õppeasutusi ja kooli pidajaid õppimise ja õpetamise kvaliteedi edendamisel ning õppija arengu toetamisel. Projektis on osalenud 31 kooli üle Eesti, nende seas on **Lääne-Harju vald** ainuke omavalitsus, kes läbis hindamise kõigi oma koolidega.

„Kvaliteedihindamine andis meile suurepärase ülevaate kõikidest meie koolidest üheaegselt. Kõik said praktilise kogemuse, kuidas analüüsida ja hinnata oma hetkeseisu – kas õpilane, kelle pärast seda kooli peetakse, saab ka tegelikult toetatud, kas me lihtsalt arvame või on lapsevanem päriselt kooliellu kaasatud,“ selgitas Lääne-Harju valla **haridusnõunik Liivi Siim**. Tema sõnul oli hindamise ajend mitmetahuline: koolide arengukavade uuendamise aeg langes kokku sooviga leida objektiivne ja ühtne süsteem koolide sisuliseks toetamiseks.

Kui sisehindamine annab tavaliselt tagasisaate, siis kvaliteedihindamine aitab vaadata tulevikku – kas kool liigub seatud eesmärkide suunas ja kas need eesmärgid on asjakohased. „Kõige väärtuslikum oli just see, et saime pidajana vaadata süvitsi koolide arenguprotsessidesse ning mõista, kuidas meie tugi aitab koolidel oma eesmärkideni jõuda,“ lisas Siim.

Hindamise protsess tõi kaasa ka tihedama koostöö koolijuhtidega. Lääne-Harju vallas on see koostöö olnud juba varasemalt tugev, kuid seekord lisandus pidajale nii-öelda „kolmas silm“, mis märkab nii tugevusi kui arenguvajadusi. Hindamine tõi esile ka koolide olulise rolli kogukonna elus. „Meie valla koolid ei ole kõige suuremad oma õpilaste arvult, aga seda tugevamalt tuli esile nende mõju kohalikule kogukonnale, millega väärtustatakse elu ja tegevust ka väljaspool suurlinnu. Koostöö ettevõtjate, lapsevanemate, kultuuriasutuste ning MTÜ-dega annab tuge siduda koolides formaal- ja mitteformaalharidus ühtseks tervikuks, toetades otseselt valla eesmärki luua tegus, terve ja ühtne kogukond,“ sõnas Siim.

Kvaliteedihindamise väärtust kinnitab ka Risti kooli **õpetaja Marge Matson**, kelle sõnul ei ole tegemist kontrolli, vaid eneseanalüüsi peegelduse ja ühise aruteluga. „Hindamismudel aitab õpetajal näha suuremat pilti – kuidas koolikultuur, õppekava ja õppija arengu toetamine omavahel põimuvad. Hindamine tõi selgelt esile, et koolikultuur algab igapäevastest hoiakutest ja otsustest. Saime kinnitust, et oleme väärtusi hästi kandev kool, aga ka mõttekohti edasiarenduseks, kuidas muuta väärtused õpilaste jaoks füüsilises keskkonnas rohkem nähtavaks,“ ütles Matson. „Liigume õiges suunas – koostöisel ja õppija arengut väärtustades.“

„Järgmised tegevused kirjutatakse sisse koolide arengukavadesse, mis tagab, et tegemist pole ühekordse auditi, vaid pideva kvaliteedijuhtimise tsükliga,“ võttis Liivi Siim kokku. „Neid mõtteid ja märkamisi, mis väliste ekspertide tagasisidest tulid, oli huvitav, hariv ja kasulik lugeda. Peab ütleva, et iga kool on omanäoline ja kindlasti ei pea neid ühesugusteks kastideks lihvimaks.“

Lääne-Harju valla kogemus näitab, et kvaliteedihindamine võiks kooli pidaja jaoks olla eelkõige strateegiline ja tulevikku suunatud tööriist. See aitab siduda koolide eesmärgid ja väljakutsed omavalitsuse arengusuundadega, tugevdada koostöökultuuri nii kooli sees kui valla koolidel omavahel ja tagada, et kooli keskmes on õppija heaolu.

Lisainfot HAKA üldhariduse pilootprojekti kohta leiab veebilehelt haka.ee. 2022–2029 viiakse HAKAs ellu tegevusi „Tõendus põhise ja

Paldiski Vene Põhikooli ümarlauast (kvaliteedihindamise protsessi viimane kohtumine). Vasakult paremale: Marina Šenderjuk (õppekorraldaja), Izabella Riitsaar (hindamismeeskonna liige), Kristina Hallikas (HAKA), Ave Põldmets-Ruut (Lääne-Harju valla endine haridusosakonna juhataja), Olga Finenko (matemaatikaõpetaja), Marija Vinogradova (inglise keele õpetaja), Galina Juhganson (koolijuht), Teivi Gabriel (hindamismeeskonna esimees), Liivi Siim (Lääne-Harju valla haridusnõunik).

FOTO: ERAKOGU

õppija arengut toetava kvaliteedijuhtimise edendamine üldhariduses“ raames ja Euroopa Liidu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi kaastrahastuse toel. •

ADEELE VASK

HAKA hindamiskoordinaator

**PALDISKI SEGAKOORI
JÕULUKONTSERT
& JAAN TAMMSALU
MÕTISKLUSED**

Dirigent OLIVER POVEL

16. detsembril kell 19

EELK Paldiski Nikolause kirikus
(Mere 12, Paldiski)

Nüüd küünla me süütame taas
/S. Gardare & K. Salumäel/

Nüüd küünla me süütame taas,
et neil, kellel külm on, soojem saaks.

Nüüd küünla me süütame taas,
ta helk paitab helgemaks maailma.

Kui sinulgi on külm, kui hirmu tunned sa,
siis lituda võiksid meiega.

Kui küünla me süütame taas, nüüd taas,
kui küünla me süütame taas.

Loode-Eesti geopargi aarded nii maa peal kui maa sees

Sügise hakul kogunesid Harjumaal loodusainete õpetajad Saue vallas Mõnuste külas, et avastada Loode-Eesti geopargi saladusi ja kuulata lugusid, mida räägivad meie maa kihid. Endisest paemurrust, kus 19. sajandil murti paekivi, rääkis veebi teel geoloogia emeriitprofessor Rein Einasto, rahva seas tuntud kui „Paevana“. Ta selgitas, kuidas paekivikihtidesse on talletunud Eesti pikk ajalugu ja kliimamuutused: iga kivikiht on kui lehekülj meie maa loos.

Seminaril jagati teadmisi, kuidas muuta geoloogia õpilaste jaoks põnevamaks ja tuua õppimine klassiruumist loodusesse. Nagu

märkis projektijuht ja õpetaja Eliko Kõiv, saavad lapsed kivimeid ja fossiile oma käega katsudes hoopis teise kogemuse, just siis ärkab teadushuvi tõeliselt ellu.

Mõnuste küla Ristema talumuuseumi juhataja Merle Beljäev rääkis, et Mõnuste küla paemurd on küla ohuks ning kogukondliku ettevõtmisena on sinna rajatud matkarada. Just sellest paemurrust ja Mõnuste inimestest valmis septembris dokumentaalfilm „Mõnuste paemuru lugu“, mille keskmes on „Paevana“ Rein Einasto ja kogukonna lood.

Loode-Eesti geopargi seminar toimus rahvusvahelise projekti 5 Star Nature ACCES-

SIBLE raames, mille eesmärk keskendub ligipääsetava ja kestliku maaturismi arendamisele Loode-Eestis, tuues esile piirkonna looduse, kohaliku toidu ja geopargi võimalused kõigile, sh eakatele ja erivajadustega inimestele. Loe rohkem Mõnuste küla ja dokumentaalfilmi sünniloost Ristema talumuuseumi kodulehelt ning tutvu Loode-Eesti geopargi arengustrateegiaga aastani 2031 ja rahvusvahelisest

projekti 5 Star Nature ACCESSIBLE Lääne-Harju Koostöökogu kodulehelt. •

Kaasrahanud Euroopa Liit

Loode-Eesti Meisterkokk 2025 ja Loode-Eesti parim purk on valitud!

1. novembril Laitse seltsimajas toimus terve oktoobrikuu jooksul väldanud **Porikuu festivali** lõpetamine, mille käigus valiti Loode-Eesti meisterkokk 2025 ja esmakordselt toimus Loode-Eesti Parim Purk hoidisekonkurss.

Loode-Eesti meisterkoka võistluse eesmärk on tõsta esile sügisandide mitmekesisust ja kohalike kokkade loovust. Sel aastal tuli igas roas kasutada mõnda kodumaist sügisandi – olgu selleks peet, kõrvits, seen, õun või kapsas. Kui varasematel aastatel valiti kõrvitsatoidu meisterkokka, siis tänava laiendasime teemat ja avasime uue peatüki – Loode-Eesti meisterkokk. Osalema tuli viis särtsakat ja tublit naist meie piirkonna eri paigust: Katrin Graverson Vääna-Jõesuust, Merli Kattai Padiselt, Kairi Karron Vasalemmast, Siiri Kaldma Kloogalt ja Kaijaliina Saun Lehetu külast.

Samuti oli žürii viieliikmeline ja tänava erakordselt mitmekülgne ning tugeva kogemusega: Helena Vallimäe – Wicca restorani vanemkokk, aasta kokk 2022; Rain Kuldjärv – toiduteadlane ja hapendamise eestkõneleja; Marko Opmann – MasterChef Eesti finalist ja Laulasmaa söögikoha peremees; Mare Tiganen – eelmise aasta võitja, Turbast pärit kodukokk; Ilse Metsamaa – toidublogija ja kokaraamatu autor Sauelt. Žürii hindas roogi maitset, esitlust, ideed, tehnilise teostuse ja kohaliku tooraine kasutamise

järgi. Võistlejatel oli aega 30 minutit, et oma roog esitusvalmis seada – mõni tegi kõik kohapeal, teine viimistles kodus valmistatud roa, see oli iga osaleja enda valik. Žürii sõnul olid kõik osalejad väga tublid, ideed omanäolised ja teostused professionaalsed. Oli äärmiselt kaunist serveeringut, oli puhtaid ja autentseid maitseid ning leidlikku sügisandide kasutamist. Kokkuvõttes kujunesid punktivahed tõesti napiks ja võistlus oli väga tasavägine – näiteks vaid 0,4 punkti (30st) eraldas esimest ja teist kohta.

Loode-Eesti meisterkokk 2025 on Siiri Kaldma. Siiri valmistas sooja, kreemja suppi kollakatest kukeseentest. Žürii sõnul oli supis kõik paigas, supp oli äärmiselt maitsev ja ko-

dune, söid ja kiitsid ka need, kes muidu seenest ei hooli. Siiri huvi kollakate kukeseentest vastu tuli Soome metsadest kümne aasta taguselt matkalt: „Ei tea, kas supp oli tõesti nii maitsev või kõht lihtsalt väga tühi, aga sellest ajast peale on kollakad kukeseened minu sügisised lemmikud. Eelistan neid tavalistele kukeseentele nende intensiivsema maitse ja pika korjeaja pärast.“

2. koht läks Kairile, väga kauni ja õhulise õunadesserdi eest, kus kokku olid säitunud õunakeedis, vaniljekreem, karamell ja marineeritud õun. 3. koht läks tiitlikaitsjale Kaijaliinale köögiviljakeerupiruka eest, kus krõbedal põhjal porgand, suvikõrvits, baklažaan ja küüslauk.

Väga napilt jäid poodiumilt välja, kuid pakkusid publikule tõelisi maitseelamusi ja silmailu: Katrin aasiapärase nuudlirooga, kus üks peategelane kapsas ning kõrval marineeritud sügisandide salat ning Merli, kes valmistas eelroaks ulukitartari ja desserdiks tartaletti pohlakreemi, metsmaasika ja beseega. Merlile ekstra punktid serveeringu eest. Meisterkoka peaauphind – Wicca 5-käiguline maitserännak kahele ja kuldne KULP – anti üle võitjale. Kõik teised osalejad said tänuks Dinnerbookingu kinkekaardi, et nautida inspiratsiooni teistest Eesti restoranidest.

Loode-Eesti Parim Purk 2025 – hoidistekionkurss. Esimest korda toimus ka

Loode-Eesti Parim Purk, mis tõi lavale 14 purki sügise parimaid maitseid. Žürii valis oma lemmikud nii soolaste kui magusate seast ning publik andis hääle oma favoriitidele. Žürii lemmikud: soolane purk – Rita Arro timpnarmikud ja magus purk – Kristiina Tobi õunamoos. Publiku lemmikud olid mõlemad valmisatud Tea Orgi poolt, küüslaugulaks ja pohlamoos tšilli ja piparmündiga. Võitjad said

auhinnaks Rain Kuldjärve valmistatud *kimchi* ja Raini signeeritud fermenteerimise raamatu, samuti LaSmaki kinkekaardid.

Suur tänu kõigile osalejatele, žüriile ja publikule! Žürii tänukotid olid seekord täis Loode-Eesti toidutootjate kingitusi – neid tooteid leiab Rõõmu kaubamajast uuel Loode-Eesti toiduriulilt – Treppoja Sahver, Kloostrimetsa, Mesioja, Ecomari ja Biomenu.

Peale võistlusi rääkis fermenteerimise eestkõneleja Rain Kuldjärv välja kõik töed ja tarkused nii hapendamise kui fermenteerimises osas ning sai maitsta Raini enda tehtud *kimchi*'t, hapendatud kõögivilju ja *kombucha*'t. Peale teooria osa said soovijad osaleda töötubades ja nüüd juba ise valmistada nii hapendatud kõögivilju kui *kimchi*'t. •

AGE VIIMSALU

Sel sügisel liitus Lääne-Harju kultuuri- ja noortekeskuse meeskonnaga Maarja Heinleht

Maarja töö haarab kogu Lääne-Harju valda – tema vastutada on kultuuri- ja huvitegevuse koordineerimine ning erinevate ettevõtmiste ja ürituste korraldamine üle valla.

Palun räägi veidi endast – kust sa tuled ja milline on sinu senine tee kultuuri- või huvitegevuse valdkonnas?

Olen üleskasvanud Padisel ja peaaegu terve oma elu Padisel ka elanud. Tugeva põhja kultuuritöö valdkonnas sain Turbas, kus töötasin MOMU mootorisporti muuseumi ürituste projektijuhina. Seal olin nii avalike ürituste kui ka eraürituste korraldaja.

Mis sind Lääne-Harju kultuuri- ja noortekeskuse juurde tõi?

Elasin vahepeal Padiselt eemal, kuid hoidsin siiski silma peal Lääne-Harju valla üritustel ning ka külastasin neid. Kui elu mind tagasi Padisele tõi, siis tundus mulle kummaline korraldada kultuuri mujal. Tundsin, et soovin anda oma panuse koduvalda.

Millised on esimesed muljed uuest tööst ja kollektiivist?

Mulle meeldib, et kollektiivis on selgelt ära jaotatud tööülesanded. Kõik teavad, mis on nende ülesanded ürituste korraldamisel ning läbiviimisel. Samuti meeldib mulle ka avatud töökeskkond – saada enda tehtu kohta ausat tagasisidet ning seda ka ise jagada.

Millised on sinu isiklikud eesmärgid esimesel tööaastal?

Luua hea koostöö erinevate piirkondade kogukondadega, et kvaliteetseid üritusi saaks nautida valla erinevates piirkondades.

Kas on mõni valdkond või sihtrühm (nt noored, eakad, kogukonnad), kelle kaasamisele tahaksid eriti rõhku panna?

Mulle meeldib ürituste korraldamisesse kaasata piirkonna aktiivsed inimesi/kogukondasid. Selleks, et teha midagi, mis meeldib rahvale tuleb neid kuulata ning ka kaasata.

Kuidas näed Lääne-Harju kultuurielu eripära võrreldes teiste piirkondadega?

Lääne-Harju valla erinevates piirkondades on palju aktiivseid inimesi ning kogukondasid. Hea meel on näha, kui aktiivsed elanikud, MTÜ-d või kogukonnad algatavad üritusi või aitavad kaasa nende läbiviimisel. Perioodil aprill kuni oktoober toimub pea igal nädalavahetusel kuskil valla piirkonnas mõni üritus.

Kindlasti tasuks siin kohal ära märkida koostöö erinevate asutuste vahel. Äärmiselt positiivne on näha, kuidas näiteks Lääne-Harju liikumissarja korraldamisel teevad koostööd ka spordikeskus, kultuuri- ja noortekeskus ja erinevad Lääne-Harju vallas tegutsevad ettevõtted.

Mida tähendab sinu jaoks kogukonnakeskne kultuuritöö?

Kogukonnast tuleb sisend ürituste korraldamiseks ning kogukonna kaasamine ürituste korraldamisel ja läbiviimisel. Tihti juhtub, kus kogukonnal on mõni äge idee, kuid nende käed jäävad lühikeseks korralduslikul poolel – kas pole piisavalt eelarves vahendeid või puuduvad oskused. Siin ongi koht, kus kultuurikeskus saab nõu ja jõuga õla alla panna. Eriti tore on, et selliste ürituste külastajate näod on rõõmsad ja rahulolevad, sest korraldatud on midagi, mis päriselt neile korda läheb. Ma leian, et väga suur osa kultuuriürituste korraldamisest peakski olema tehtud koostöös kohaliku kogukonnaga.

Samuti on äärmiselt oluline koostöö eri-

Maarja Heinleht.

FOTO: ERAKOGU

nevate organisatsioonide vahel. Väikestes piirkondades ei tohiks olla tunnet, et me konkureerime omavahel, vaid me teeme koostööd ühise eesmärgi nimel – pakkuda rahvale meeldivaid kultuurielamusi.

Kas on mõni üritus, traditsioon või algatus, mida sooviksid kindlasti jätkata või hoopis uuel moel arendada?

dada?

Kindlasti tuleks jätkata tasuta suurürituste korraldust nagu näiteks Lääne-Harju valla jaanipäev ja Kloogaranna muinastulede öö. Need on üritused, mis toovad rahva kokku kõikidest valla nurkadest. Siiani olen neil osalenud külastajana ning mind on alati hämmastanud, kui palju inimesi nendel üritustel osaleb. See näitab, et tehakse õiget asja ja nende ürituste kvaliteeti tuleb hoida.

Mis sind kultuurivaldkonnas kõige rohkem inspireerib?

Ürituste külastajate rõõmsad ning rahulolevad näod.

Kas sul on mõni lemmiküritus, kultuuriline eeskuju või koht Lääne-Harju vallas, mis sind eriti kõnetab?

Loomulikult kõnetab mind minu kodukoht Padise. Kuid läbiaastate on saanud minu lemmikürituseks Lääne-Harju vallas Paldiski linnapäev.

Millise sõnumi tahaksid sa anda Lääne-Harju valla elanikele – miks tasub kultuuri- ja huvitegevuses kaasa lüüa?

Selleks, et hoida ja tugevdada ühtekuuluvus- ja kogukonnatunnet. •

Tervem, teadlikum ja ühtehoidvam Harjumaa

Harjumaa on piirkond, kus iga inimene saab elada vaimselt ja füüsiliselt tervet elu, teha teadlikke ja tervist toetavaid valikuid ning tunda end väärtustatud kogukonna liikmena. Tervisesõbralik elukeskkond, ühtehoidvad kogukonnad, koostöine juhtimine ja teaduspõhised lahendused tagavad, et tervis ja heaolu on loomulik osa igapäeva elust.

Nii sõnastasime Harjumaa tervise- ja heolustrateegia visiooni aastaks 2036+.

Strateegia eesmärk on luua plaan, mis arvestades kohalikke vajadusi, aitab inimestel teha tervislikumaid valikuid ja kogeda rohkem heaolu. Dokument annab ülevaate peamistest riski- ja kaitseteguritest erinevates eluetappides, mis mõjutavad igapäevaselt meie valikuid ümbritsevas elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Heaolu mõjutavad riski- ja kaitsetegurid
Lastega peredes on murekohaks vähene toetus vanemlusele, stress ja konfliktid peresuhted. Laste heaolu tagamiseks on oluline, et pered saaksid õigeaegset tuge, mida pakuvad näiteks programmid „Imelised aastad“ ja „Gordoni suhtlustreening lapsevanematele“ või valdkonna spetsialistid.

Koolinoorte seas on levinud vaimse tervise probleemid, tasakaalustamata toitumine, vähene liikumine, liigne ekraaniaeg ja uimastite tarvitamine. Uuringute järgi kogeb iga teine noor kurvameelsust või üksildustunnet. Tüdrukutel on vaimse tervise mured sagedasemad kui poistel. Kiusamine ja uimastite tarvitamine süvendavad probleeme, mis võib suurendada riskikäitumist ka tulevikus. Noori kaitsevad mitmekülgsed huvihariduse võimalused, regulaarne füüsiline aktiivsus ja ta-

sakaalustatud toitumine. Koolides pakutavad programmid nagu „Liikuma kutsuv kool“, „Kiusamisvaba kool“ ja VEPA meetodika kasutamine I kooliastmes. Samuti on oluline pakkuda noortele vaimse tervise tuge, õpetada eneseabiõppimise ja sotsiaal-emotsionaalseid pädevusi. Samuti on tähtis kaasata noori neid puudutavate otsuste tegemisse, nii koolielu kui vaba aja sisustamisel.

Tööelast elanikkonda ohustab istuv eluviis, vähene liikumine ja ebatervislikud toitumisharjumused. Samuti võivad tööpinged kaasa tuua rahulolematuse, mis mõjutab nii töö- kui eraelu. Viimastel aastatel on vaimse tervise probleemide tõttu töövõime vähenenud, kasvanud on varajane haigestumine elustiilist tingitud haigustesse, nagu kõrgvererõhktõbi ja II tüüpi diabeet. Ennetada saab isiklike valikute ja tervist toetava töökeskkonna kaudu: toetavad lähisuhted, regulaarne toitumine ja liikumine ning aeg puhkuseks. Riiklik sõeluuringutel osalemine aitab kasvajaid varakult avastada ja kingib kindlustunde.

Vanemaealistel võivad suurendada riski üksildus, sotsiaalne isolatsioon ja toimetulekuraskused. Samuti võib elukeskkond, mis ei arvesta vanusega kaasnevate eripärade, teha igapäevaelu keeruliseks. Kaitseteguriteks on ühtehoidvad kogukond, võimalused aktiivseks sotsiaalseks suhtluseks ja vanusesõbralik elukeskkond.

Lahendused

Strateegia elluviimiseks koostatakse tegevuskava neljaks aastaks, et astuda konkreetseid samme inimeste heaolu ja tervise edendamiseks kolmel suunal:

Tervist toetavad valikud – soodustada igapäevaelus teadlikke otsuseid, mis aitavad meil olla füüsiliselt ja vaimselt terved ning oskused enesehooleks.

Ühtehoidvad kogukonnad – usaldavad ja hoolivad inimesed, kes on valmis koostöös kohalikku elu edendada ja probleeme ennetama.

Tervis igas poliitikas – omavalitsusel on selged eesmärgid ja tegevuskava, mis arvestavad kohalike inimeste tervise ja heaoluga kõigis poliitilistes otsustes.

Strateegia on tulevikku vaatav raamistik, mis näitab suunda terviseriskide ennetamiseks, tõstab inimeste teadlikkust ning pöörab tähelepanu heaolu loomisele. Dokument on koostatud koostöös kohalike omavalitsuste esindajate ja valdkonna ekspertidega.

Targad valikud loovad tervema tuleviku.

Strateegia terviktekst on leitav: <https://www.hol.ee/storage/core/harjumaa-tervise-heolustrateegia-2036-kinnitatud.pdf> •

TIINA TÕEMETS

rahvatervise nõunik

Harjumaa Omavalitsuste Liit

Jõulurõõmu planeerides

Detsember on kingituste, pidude ja lähedaste ning sõpradega koosolemise aeg. Paraku tähendab see tihti seda, et koos rõõmuga kasvab ka jäätmete hulk – eriti pakendite, kinkekottide ja toidujäätmete näol, mis pärast lühikest kasutusaega prügikasti jõuavad. Hea uudis on, et väikeste valikutega saab igauks meist jõulude jalajälge vähendada, ilma et pidulikku selle all kannataks.

Kingitused, mis kannavad tähendust

- kingitused – mõte loeb, mitte kogus. Sageli toome koju liiga palju asju lihtsalt „igaks juhuks“. Kui kingitus ise on läbimõeldud, pole vaja seda liigselt pakkida;
- eelista elamusi – teatripilet, töötuba või ühine matkapäev;

- toeta kohalikke tegijaid – käsitöö, kohalik mesi või küünlad jutustavad alati loo;
- korduskasutus ei ole halb toon – vastupidi, see on uut moodi hoolivus.

Kinkide pakkimine

- vähem sära, rohkem nutikust. Kaunis ei pea olema läikiv; sageli on kõige kaunimad just lihtsad ja looduslikud lahendused;
- paki kingid korduskasutatavasse kinkekotti, riidetükki või ajalehte;
- kui tahad lisada midagi kaunistuseks, kasuta kuuseoksi, kuivatatud apelsinilõike või paela, mida saab hiljem uuesti kasutada.

Jõululaud

Läbimõeldud plaan aitab vältida liigseid jääke. Pühadel kipume toitu tegema „igaks ju-

huks rohkem“. Siin aitab lihtne planeerimine:

- mõtle eelnevalt läbi kogused ja tee ostunimekirja;
- kui midagi jääb üle, katseta uuesti: jõulupraest saab suurepärase võileivakatte, rosinate ja pähklitega saiapätsist maitsev vormiroog;

Jätuk lk 9.

- kui toitu jääb siiski üle rohkem, kui kodusa kasutada jõuad, tasub meeles pidada, et Lääne-Harju vallas on toiduringluskapid. Sinna saab viia kõlblikku toitu, mis muidu kasutamata jääks. Nii saab keegi teine sellest kõhu täis ning koos vähendada toiduraiskamist. Toiduringluskapid Lääne-Harju vallas asuvad Paldiskis, Laulasmaal, Kloogal, Padisel, Vasalemmas, Leholas ja Ämaris ja kasutusjuhised <https://rohevald.ee/toiduringluskappide-kkk/>;
- riknenud või söögikõlbmatuks muutunud toit pane biojätmete kompostrisse – nii sünnib uus muld järgmise aasta

aiahooajaks. Kui kasutad biojätmete kogumiseks mahutit, siis pane need sinna.

Mida teha jõulukuusega peale jõule

- päris jõulukuuse saab soovi korral peale jõule suurjätmete veoga loovutada korraldatud jäätmevedajale. Kuusk kuni 1 m maksab 1,96 eurot ning kuusk kuni 2,5 m maksab 3,92 eurot. Vedu tuleb eraldi tellida korraldatud jäätmevedajalt Eesti Keskkonnateenused AS;
- plastikust kuusk on korduskasutatav aastaid, aga kui sellest loobuda soovid, siis

saab selle korraldatud jäätmeveo raames suurjätmete veoga üle anda. Vedu tuleb eraldi tellida korraldatud jäätmevedajalt Eesti Keskkonnateenused AS;

- rikkis või katkised jõulutuled kuuluvad elektroonikajätmete hulka. Need saad tasuta üle anda jäätmejaama, kontaktid leiad: <https://laaneharju.ee/jaatmejaamad-ja-punktid>.

Lõppkokkuvõttes on kõige olulisem hoida seda, mis tööpooldest loeb – aega, tähelepanu ja koosolemise rõõmu. Kui meie jõulud on läbimõeldumad, on ka meie kodu puhtam. •

FOTO: EIKO LAINJÄRV

eTwinningu seminar „Future Citizens and AI Hand in Hand“ – õpetajad tulevikku loomas

30. oktoobrist 1. novembrini toimus Tallinnas rahvusvaheline eTwinningu seminar „Future Citizens and AI Hand in Hand“, mis tõi kokku ligi 50 õpetajat 16 Euroopa riigist. Meil oli suurepärase võimalus esindada Eestit ja just meie koduvalla õpetajaid. Seminari eesmärk oli uurida, kuidas kasutada tehisintellekti ja digitehnoloogiat õppimise toetamiseks ning edendada koolidevahelist rahvusvahelist koostööd. Seminar pakkus inspireerivaid loenguid ja praktilisi töötubasid, kus saime katsetada erinevaid tehisintellekti tööriistu ning arutleda nende kasutamise võimaluste ja eetiliste aspektide üle hariduses. Eriti põnev oli õppida, kuidas integreerida tehisintellekti eTwinningu projektidesse ja kasutada ESEPi platvormi rahvusvaheliste koostööprojektide loomiseks.

FOTO: ERAKOGU

Töötubades jagasid oma kogemusi inspireerivad eTwinningu ja tehisintellekti eksperdid, nägime, kuidas tehnoloogia saab olla sild,

mis ühendab õpilasi üle piiride, ning kuidas tulevikuoskusi saab arendada loovalt ja vastutustundlikult. Lisaks ametlikule programmile pakkus seminar ka väärtuslikke võrgustiku loomise võimalusi – tekkis mitmeid ideid tulevaste koostööprojektide ja virtuaalsete vahetuste korraldamiseks.

Seminari meeoleolu oli energiline ja innustav – tunda oli, et kõik osalejad on tulnud õppima ja jagama ühise eesmärgiga: valmistada noori ette tulevikuks, kus tehnoloogia ja inimlikkus käivad käsikäes. Kogusime seminarilt uusi teadmisi, kontakte ja inspiratsiooni, et tuua värskeid ideid ka oma kooli õppetöösse. •

KERTTU LOHU (LODIJÄRVE KOOL)
KADI KASK (VASALEMMA KOOL)

Padisel toimunud inspiratsioonipäev tõi naistesse särtsu ja loovust

11. oktoobril kogunes Padisele üle 60 eri põlvkonda kuulava naise – emad, tütreid, vanaemad ja sõbrannad, et osaleda inspiratsioonipäeval „Särtsu täis tulevik – ettevõtlikud emad ja tütreid“. Päev oli täis soojust, rõõmu ja loovust, ühendades põlvkondi ja pakkudes inspiratsiooni.

EENA Innovatsiooniklubi rõhutas ürituse avasõnades, kui oluline on põlvkondadevaheline koostöö ja kogukonnatunnet hoidev ühislooming. Päeva avaseminariks kujunes Mari-Liis ja Jade Liis Väheri eluline, aus ja humoorikas ema-tüttere vestlus Powerful Marketersist.

Osalejad said valida nelja töötoa vahel: koos florist Meeli Eelmaaga (OÜ Mõttepärl) meisterdati lillepärgi, Kadi Trepri (Padise kloostri külastuskeskus) juhendamisel segati ürdisoolasid, Padise Kastelli perenaine Heleen Välba õpetas valmistama värsked mokskeid ning Maarja Keerd (Keerdus OÜ) tutvustas tehisintellekti praktilisi võimalusi. Päeva lõpetas rõõmus Getter Jaani kontsert Porikuu festivali raames.

Tagasiside oli erakordselt soe, paljud osalejad tõdesid, et selliseid päevi, kus eri põlvkonnad saavad koos õppida ja luua, võiks kindlasti rohkem olla.

Inspiratsioonipäeva on kaasrahastanud Euroopa Liit, läbi Lääne-Harju Koostöökogu rakendatud Euroopa Sotsiaalfond+ toetusmeetme (Meede 4) „Sotsiaalselt kaasatud elanikkond“.

Projekti eesmärk oli tugevdada eri põlvkondade, eeskätt eakate 55+ ja/või erivajadustega naiste sotsiaalset kaasatust, vaimset heaolu ja ettevõtlikkust. Inspiratsioonipäeva viis ellu MTÜ BPW Estonia / EENA Innovatsiooniklubi Kaire Luuk, Age Viimsalu ja Angelika Asper eestvedamisel. •

Paldiskisse ja Pakri poolsaarele ilmub kauaoodatud audiogiid!

MTÜ Pakri Käsitöö ja Koduloo Koda teatab rõõmuga, et Paldiski ja Pakri poolsaare eksklusiivne audiogiid on nüüd kõigile huvilistele kättesaadav.

Audiogiid on loodud nii, et see pakuks kuulajatele täielikku kohaloleku tunnet. Professionaalne hääletöö koos hoelikalt valitud heliefektidega muudab tuuri eriti kaasahaaravaks.

„See pole lihtsalt jutt – see on sukeldumine meie piirkonna ajalukku ja omapärara! Iga sõna ja iga sinne lugu on sügava ja põhjaliku uurimistöö tulemus,“ kinnitab projekti eestvedaja, MTÜ Pakri Käsitöö ja Koduloo Koda juhataja Jelena Maljutina.

Kaks marsruuti ja keelevalik

Huvilistele on loodud kaks mugavat marsruuti:

- lühike jalutuskäigu marsruut sobib ideaalselt rahulikeks avastusteks;
- automarsruut võimaldab avastada lühema ajaga rohkem huvitavaid kohti.

Audiogiid on saadaval nii eesti kui ka vene keeles.

Kuidas audiogiidi kasutada?

Audiogiidi kasutamine on lihtne ja mugav:

1. Laadi alla tasuta Navicupi mobiilirakendus.
2. Otsi rakendusest „Paldiski audioguide“.
3. Vali ja osta meelepärane pilet.

Müügil on erinevad piletitüübid: päevapilet (7 eur), 3 päeva pilet (10 eur) ja 6 kuu pilet (15 eur).

Arendaja soovib audiogiidi ja rakenduse alla laadida juba enne Paldiskisse saabumist, et saaksite linna lugusid kuulata juba teel olles.

Projekti realiseerimist toetasid Lääne-Harju vald ja MTÜ Paldiski Toetusgrupp. •

TAVERN PEETRI TOLL

Meie kaunis maailm!

5. septembril toimus Vasalemma kogukonnajajas (Ranna tee 8) suur lastepidu, mis oli pühendatud esimese rahvusvahelise laste joonistusvõistluse „Meie kaunis maailm“ sulgemisele. Imeliste joonistuste näitus kogukonnajaja teise korruse kunstigaleriis rõõmustas lapsi ja täiskasvanuid 2025. a maist septembrini.

Konkurss oli pühendatud noore andeka kunstniku Sashenka Putri loomingule, kes elas vaid 11 aastat ning lõi üle kahe tuhande joonistuse ja kompositsiooni. Maailma 12 riigis toimus üle 240 Sashenka isikunäituse.

Konkursi korraldasid Vasalemma Rahvuste Selts ning Eesti Roerichi Selts ja kaaskorraldajad olid Austrian Roerich Society-National Committee of the Roerich Pact (Austria Roerichi Selts – Roerichi pakti rahvuskomitee) ning The Finnish Roerich Society (Soome Roerichi selts).

Konkursi eesmärkide hulka kuulus lisaks laste humanistliku maailmavaatega loovuse populariseerimisele ka haigusega võitlevate loominguliste laste toetamine.

Loomingulise žürii liikmed: Jelena Aleksandrova (kunstiõpetaja, Eesti Roerichi Seltsi esimees), Jelena Slavina (Vasalemma Rahvuste Seltsi esimees), Ilona Rand (Eesti Roerichi Seltsi sekretär).

Eestis käivitati 2022. aasta septembris näituseprojekt „Uue maailmavaate lapsed“,

mille raames toimus Tallinna, Vasalemma, Haapsalu, Pärnu, Kohtla-Järve, Jõhvi ja Saku koolides, raamatukogudes ja näitusesaalides 13 näitust. 2024. aastal avati Austrias Burgenlandi koolituskohvikus Karitas joonistuste näitus.

Lastele pakuti loominguliseks eneseväljenduseks palju erinevaid teemasid – „Legendid ja muinasjutud“, „Kirjandus- ja ajalookangelased“, „Autoportree“, „Minu vanemad“ jne, mis peegeldavad lapse kaunist maailma. Konkursi oluline osa oli teema „Kosmos“.

Konkursil osalesid Eesti, Austria ja Soome koolid ja kunstiringid: Laulasmaa kool, Tallinna Kadaka põhikool, Lodijärve kool, Tallinna Loovarengu kool Bjarte, Linnamäe Vene Lütseum, Tallinna 53. keskkool, Lääne-Harju muusika ja kunstide kool, Kohtla-Järve põhikool, Risti kool, kultuurikeskus Nadezhda ry (Savolinna, Soome), Hornsteini laste- ja noortekekeskus (Austria).

Esitleti 107 tööd erinevates maali- ja graafikatehnikates, sealhulgas 57 joonistust teemal „Kosmos“.

Konkursi laureaatide ja osalejate autasustamine toimus etappidena:

4. juunil toimus Tallinna Rahvaste Muuseumis laste pidulik autasustamine diplomite ja kingitustega, millele järgnes kaasahaarav ekskursioon. Muuseumiga tutvumist juhtis

õppedisainer Irina Krivorukova.

Juunis toimus konkursil osalejatele pidulik auhinnatseremoonia ka Ahtme põhikoolis. Laste kunstitööd juhendas õpetaja Olga Mesilane. Diplomid ja auhinnad andsid üle direktor Marika Trei ja õppejuht Albina Rozenberg.

5. septembril toimus Vasalemma kogukonnajaja kunstigaleriis lastetööde näituse ja esimese rahvusvahelise laste joonistusvõistluse „Meie kaunis maailm“ sulgemistseremoonia. Jelena Slavina avas kohtumise piduliku osa, kus toimus diplomite ja auhindade üleandmine lastele. Jelena Aleksandrova rääkis Sashenka Putri loomingust ja žürii tööst. Õpetaja Jekaterina Trei jagas oma mõtteid konkursist ning tänas konkursi korraldajaid ja konkursil osalejaid. Valentina Š., Olga E., Olga H., Jelena M., Svetlana M., Valentina V. ja Kaetana K. valmistasid lastele ette meistriklasseid – taaskasutatud materjalidest kostüümid, tordi, suhkruvati, limonaadi ja plakati, lapsi ootasid õues spordivõistlused. Peo suurepäraseks lõpuakordiks olid maiused lastele ja täiskasvanutele, mille valmistas ette samuti Vasalemma Rahvuste Ühing.

Ees ootavad uued võistlused ja suurepäraseid mõtteid! ●

JELENA ALEKSANDROVA

Eesti Roerichi Seltsi esimees
Kunstiõpetaja, konkursi korraldaja ja žürii liige

Sügisene koosviibimine Vasalemmas

Laupäeval, 18. oktoobril läksime Vasalemma seltsi kutsel peole. Päev oli imeilus, tõeline sügiskingitus. Õhk oli selge ja karge, päike mängis pehmelt kuldsetel vahtrakroonidel ja haavad otsekui leegitised tules.

Meie saabumiseks oli kõik ette valmistatud: saalis oli pikk külluslikult kaetud laud, kust tulid isuäratavad lõhnad. Perenaised veel askeldasid, viimistlesid lauda, katsid eraldi teelauda, töid kringleid ja maiustusi.

Saal säras kaunistustest: õhupallid, värvilised sirmid ja sügislehtede vanikud löid soojuse ja rõõmu õhkkonna. Õhtut nimetati sümboolselt „sügisene koosviibimine“. Järk-järgult jõudsid kohale külalised Paldiskist, juht Tatjana Spis.

See ei olnud meil esimene kord külastada Vasalemma Seltsi (esimees Elena Slavina) ja alati hämmastas meid nende külalislahkus, siirus ja haare. Jelena Slavina on imeline liider, inimene, kes mitte ainult ei räägi, vaid ka

kuulab ja tõesti kuuleb. Tänu tema tähelepanulikkusele, energiale ja südamlikkusele valitseb seltsis eriline, peaaegu perekondlik õhkkond.

Eriti liigutav on soojus, millega nad õnnitlevad osalejaid sünnipäevade, pühade ja tähtpäevade puhul. Kõik need õnnitlused on mitteametlikud ja siirad. Kõik korralduslikud küsimused lahendatakse koos, ühehäälselt, mis muudab seltsi töö tõeliselt elavaks ja ühendavaks. Naised küpsetavad ise aromaatsid pirukaid ja kuldpruune kringleid, kaunistavad saali ja hoolitsevad iga külalise eest.

Seltsi töös osalevad eranditult kõik ja selles seisneb selle jõud. Veendusime korduvalt, et siin muutub iga kohtumine hingepeoks. Meid tervitati kui kalleid sõpru: muusikaga, oma kätega valmistatud suupistetega ja siira soojusega. Külalisi tutvustas ja südamlikke luuletusi luges õhtu juht Svetlana Mjadelets.

Tervituskõne pidas meile ebatüüpiliselt võimuesindaja vallavanem Jaanus Saat. Tõeline rahva lemmik. Ta tänas Vasalemma kul-

tuuriseltsi kogu südamest. Samuti soovis ta kõigile head tervist ja innustust. Soojad õnnitlused edastas ka vallavalitsuse esindaja Katrin Glaase.

Eriliseks lauakaunistuseks olid seltsi liikmete valmistatud täidetud kõrvitsad. Kuldsete ja aromaatsena need otsekui kehastasid sügise enda vaimu. Rahvarietes naised töid lauale, pakkusid naeratades ja andsid maitsta roogasid. Teiseks kuumaks eksootiliseks toiduks oli meile hirsipuder – lihtne, kuid kodune ja maitsev, soojendav ja lapsepõlve meenutav roog. Täname kogu südamest naisi, kes valmistasid peolaua ette. Need olid Kaetana Kuriltšik, Olja Efremova, Valentina Šiškina ja Valentina Višnevetskaja, Olga Hoteeva, Jelena Makarova, Natalja Korzinina.

Kontsert õnnestus suurepäraselt! Vasalemma seltsi tüdrukud esitasid rõõmsaid, ammu unustatud laule ja saal justkui ärkas ellu.

Jätkub lk 12.

Mõned tantsisid, mõni laulis kaasa. Nägudel oli naeratus, silmad särased rõõmust. Samuti üllatas perekonnastseen, mida mängisid Jelena Slavina ja Marina Virroja. Ka külalised ei istunud tegevusetu, Vitali Vastik ja Jelena Makarova Tšuvaši kultuuriseltsist esitasid kaks laulu tšuvaši keeles.

Sügisese meeleolust kantuna luges Vitali Juri Levitanski luuletuse:

...vaikselt kustuvad kased sügisese metsas, lõõmavad veel pihlakad ja kui sügishaabadelt langevad lehed,

muutub mets üha läbipaistvamaks, paljastades sellised sügavused, et ilmsiks saab kogu looduse varjatud olemus – üha avaramaks, üha vaiksemaks jääb sügismets – muusikud lahkuvad – varsti vaikib viuldaja viiul – ja viimane flööt tardub vaikus – muusikud lahkuvad – varsti-varsti kustub meie orkester viimane küünal...

Väsimatu ja rõõmsameelse Marina Virroja korraldatud mängudest sai kõigi hetkede ühendav element. Mängisid nii lapsed kui täiskasvanud ja isegi vallavanem Jaanus Saat.

Pidu õnnestus, oli soe, helge ja täis lahkust. Näis, et see päev ühendas omavahel kõik koosviibijad tänulikkuse ja rõõmu niidiga, sest sügis ei ole mitte ainult hüvastijätt suvega, vaid ka lahkuse, rahvustevahelise sõpruse ja hingealuse soojuse aeg. •

DINA GAVRILOVA

Tšuvaši kultuuriselts

Head vabaühendused, võimalik on esitada mittetulundustegevuse edendamiseks taotlusi

Vabaühendustel on võimalik esitada 2026. aasta mittetulundustegevuse edendamiseks taotlusi kuni 2. jaanuarini 2026.

Tegevustoetuse andmise eesmärk on toetada tegevusi, mis mitmekesistavad ja edendavad kohaliku omaalgatuse kaudu valla arengut ja parendavad valla elanike heaolu ning on kooskõlas Lääne-Harju valla arengukavas seatud prioriteetidega. Toetust saavad taotleda mittetulundusühingud, sihtasutused või seltsingud, kelle taotletav tegevus peab toimuma valla ning elanike avalikes huvides.

Toetuse saamise kriteeriumiteks on tegevuse vastavus valla arengukavale, tegevuse mõ-

jusus, elanikkonna kaasatus ja kasusaajate arv, kohaliku kultuuripärandi edendamine, kogukondlike algatuste elluviimine, traditsioonide edendamine, samuti abiprogrammidesse või muudesse toetusfondidesse esitatavate mittetulundusliku tegevuse projektide kaasfinantseerimine.

Investeeringu toetuse ülempiir kalendriaastas on 2000 eurot taotluse kohta, millest vähemalt 10% peab toetuse saaja katma oma- või kaasfinantseeringu arvelt. Kogudusi toetatakse kuni 3000 euroga ja päästeasutuse tegevusi kuni 5000 euroga.

Erandjuhtumil, kui taotleja on saanud abiprogrammide või muudest toetusfon-

didest oma projekti või tegevuse osas positiivse rahastamisotsuse ja toetus makstakse välja pärast projekti või tegevuse elluviimist, võib toetuse määr olla suurem nimetatud piirmäärdest.

Kogu taotluste menetlemine käib elektroonilises iseteeninduskeskkonnas Spoku, 2025. aasta aruannete esitamise tähtaeg on üldjuhul novembrikuu keskpaik (samuti Spokus).

Taotluse koostamine ja aruande esitamine Lääne-Harju valla iseteeninduskeskkonnas Spoku.

Täiendava info saamiseks pöörduge arendusnõunik Kati Teär-Riisaare poole telefonil 679 0602 või kati.tear@laaneharju.ee. •

Euroopa Sotsiaalfond+ toetusmeetme projekti-taotluste vastuvõtt

Lääne-Harju Koostöökogu

2024–2027+ strateegia alusel on avatud järgmine meede:
Meede 4 „Sotsiaalselt kaasatud elanikkond“

2026. aastal avatakse kaks taotlusvoorud:
01.02–30.06.2026 ja 01.07–31.12.2026

Kahe vooru eelarve on kokku **90 435** eurot.

Taotlusi saab esitada elektroonses SPOKU keskkonnas. Taotluse tingimused ja kord avalikustatakse Lääne-Harju Koostöökogu kodulehel www.vomentaga.ee.

Lääne-Harju Koostöökogu piirkonda kuuluvad Lääne-Harju vald (Paldiski, Keila, Vasalemma, Padise) ja osaliselt Saue vald (Kernu ja Nissi).

Lisainfo: Kadri Strööm, tel 5822 8369, kadri@vomentaga.ee

Sotsiaalmeetme infotund

Lääne-Harju Koostöökogu korraldab seoses Euroopa Sotsiaalfond+ toetusmeetme taotlusvoorude avamisega 01.02–30.06.2026 ja 01.07–31.12.2026

(meede 4 „Sotsiaalselt kaasatud elanikkond“)
infotunni 20. jaanuaril 2026 kell 15.00.

Osalemine veebis (Teamsi keskkonnas) või Lääne-Harju Koostöökogu kontoris Padisel valitsejamajas (Padise kloostri külastuskeskuse II korrus).

Registreerimine infopäevale kuni 19.01.2026. Palun registreeruda kõigil registreerimislingi kaudu või meili teel: kadri@vomentaga.ee.

Registreerimislink asub kodulehel www.vomentaga.ee alamlehel „Sotsiaalmeede“.

Lisainfo: Kadri Strööm, tel 5822 8369, kadri@vomentaga.ee

Doonorid ja sõbrad

TULE DOONORIPÄEVALE!

Võta kaasa isikut tõendav dokument!

16. detsember kl 10–14

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUS

(Paldiski, Rae 38 - 2. korrus)

Vereloovutajatele pakume kohapeal kohvi ja küpsiseid ning anname väikese kingituse.

BRONEERI VERELOOVUTUSEKS AEG www.edoonor.ee

- ▲ Oled 18-60 aastane
- ▲ Kaalud rohkem kui 50kg
- ▲ Oled terve, puhanud ja söönud

PETER QUILTER

Duetid

2 NÄITLEJAT
4 LUGU
8 ROLLI

Lavastaja ANNE VELT · Kunstnik KILLU MÄGI

MERLE PALMISTE
(Eesti Draamateater)

RAIVO E. TAMM

Padise rahvamajas 21. jaanuar kell 19.00

Piletid Piletivest, Piletimaailmast ja kohapealt. Soodushind: pensionärid, ühiskond, õpilased

KUTSE KULDSSES EAS KOGUKONNALE JÕULULÖUNALE

09. detsembril kell 12.00 Vasalemma kogukonnamaja
09. detsembril kell 16.00 Klooga maja
10. detsembril kell 12.00 Laulasmaa kogukonnamaja
10. detsembril kell 16.00 Paldiski Rae 38 VI korrus
11. detsembril kell 12.00 Padise rahvamaja
11. detsembril kell 16.00 Risti koolimaja

Osalustasu on 9€
Sisaldab jõulupraadi ja kringlit

Meeleolu loovad kohalikud muusikud

Osalemine eelregistreerimisega
info@kultuurikeskus.laaneharju.ee
Telefonil 5626 7580

BEEBIKOOL PALDISKIS

Neljapäeviti kell 10.00

Kellele: Beebidele ja nende vanematele

Kus: Peetri 26 kammersaal, Paldiski

Juhendaja: Muusikaõpetaja Tatjana Lindeberg

Hind: 25 €/kuu (1 kord nädalas)

Kontakt: Tatjana Lindeberg

E-post: tatjana.lindeberg@mkkool.laaneharju.ee

Registreerimine: www.arno.ee

mkkool.laaneharju.ee

Lääne-Harju vallavalitsuse teated

Lääne-Harju vallavalitsus on algatanud 21.10.2025 korraldusega nr 578 Maeru külas Osaniidi ja Vana-Kaarli katastriüksuste detailplaneeringu.

Veiko Parri esitas Lääne-Harju vallavalitsusele taotluse (registreeritud 01.07.2025 nr 6-2/1186) ja täpsustava taotluse 09.07.2025 (registreeritud nr 6-2/1186-1) sooviga algatada detailplaneering Maeru külas Osaniidi (katastritunnus 43101:001:1657) ja Vana-Kaarli (katastritunnus 43101:001:1656) maatulundusmaa katastriüksustel. Planeeringuala suurus on 104 426,0 m².

Planeeringuala katastriüksused asuvad Maeru külas Klooga–Maeru mnt (teeregistri nr 2954100) ja Sarapuu tee (teeregistri nr 2954370) ristumiskoha vahetus läheduses.

Planeeringuala piirneb põhjas Kolmaru (katastritunnus 43101:001:1655), Taga-Osaniidi (katastritunnus 29501:010:0080), Keila metskond 355 (katastritunnus 29501:010:0745) ja Järguna (katastritunnus 29501:010:0179), idas Mäesalu (katastritunnus 29501:010:0174), Kustase mets 2 (katastritunnus 29501:010:0343), Uuetoa (katastritunnus 29501:010:0142), Jüripere (katastritunnus 29501:010:0138), lõunas Keila metskond 88 (katastritunnus 29501:010:0832) maatulundusmaade ning läänes Klooga–Maeru maantee (katastritunnus 43101:001:1067) transpordimaa katastriüksustega.

Keila valla üldplaneeringu joonise 1A kaardi kohaselt on tegemist hajaasustusega ja rohevõrgustiku tugialaga. Ehitisregistri and-

metel on katastriüksusel elamu, küün, laut, saun, töökoda. Vana-Kaarli katastriüksusel on regisris üks hoone, millele lisaks on regisrisse kandmata ehitisi. Juurdepääs planeeringualale on teelt Klooga–Maeru mnt (teeregistri nr 2954100).

Detailplaneeringu eesmärk on katastriüksuse piiride muutmise ning jagamine kaheks krundiks, ehitusõiguse ja -tingimuste määramine, liikluskorralduse ja tehnovõrkude lahendamine, keskkonnakaitseliste abinõude ning vajalike kitsenduste määramine. Detailplaneering on üldplaneeringukohane. Detailplaneeringuga lahendatakse ülesanded vastavalt planeerimisseaduse § 126 lõike 1 punktidele 1–9, 11, 12 ja 17. ●

Valla bussi poeringide info 2026

Klooga poeringid toimuvad iga kuu teise ja neljanda nädala reedel algusega kell 13.00 (välja arvatud pühadel, milleks 2026. aastal on 25.12 – asendussõitu ei toimu).

Poering: Klooga Kivi 2 – Keila Selver (Keila Maxima), tagasi 13.00 Maxima – Kivi 2, Klooga. Kontaktisik Ester tel 5650 5741.

Ohtu poeringid toimuvad igal nädalal reedeti algusega kell 9.30 (välja arvatud pühadel, milleks 2026. aastal on 03.04, 01.05 ja 25.12 – asendussõite ei toimu).

Poering: Ohtu küla Männiku (<https://goo.gl/maps/Rq2r2i6GBeZqyK2C6>) –

Ohtu bussipeatus – eramajad (<https://goo.gl/maps/RJAWpKKYUzNLcE32A>) – Niitvälja/Orisküka tee ristmik – Lehola vana toidupood (<https://goo.gl/maps/arfvYvs-mRCTU9xbx9>) – Keila Selver ja tagasi 12.15 Keila Selver – Ohtu. Kontaktisik Öie Branno, tel 5667 6555.

Lohusalu – Keila-Joa poering toimub iga kuu kolmandal neljapäeval algusega kell 10.00 järgnevalt:

15.01, 19.02, 19.03, 16.04, 21.05, 18.06, 16.07, 13.08 (seoses pühadega toimub sõit nädal varem), 17.09, 15.10, 19.11.

Poering: Lohusalu – Keila-Joa – Keila (Selver või Rõõmu kaubamaja) ja tagasi.

Kontaktisikud: Lohusalu – Mari Tamm, tel 527 0795 (Ago Kokser), Keila-Joa – Maret Vetemaa.

Vallavalitsusel on õigus teha sõiduplaanis muudatusi või tellimuse täitmist takistavate asjaolude selgumisel reise tühistada. Antud asjaolude ilmnemisel teavitatakse sellest sõitjate esindajat, kes jagab infot sõitjatele. Takistava asjaolu ilmest ei ole kohustus tellijale põhjendada. Takistav asjaolu on näiteks bussi tehniline rike, bussijuhi töö- ja puhkeaja nõuete täitmine, aga ka bussi vajadus vallavalitsuse ja tema hallatavate asutuste põhitegevusega seotud ülesannete täitmiseks. ●

Sinu käed päästavad elu!

Igal aastal, 16. oktoobril tähistatakse Euroopa elustamise päeva (ELÜ). Selle eesmärk on tõsta teadlikkust esmaabi olulisusest ja julgustada inimesi tegutsema kriitilises olukorras.

Eesti Punase Risti Paldiski Selts korraldab traditsiooniliselt sel päeval õppeürituse, mis on pühendatud esmaabi andmisele.

Esmaabi on abi, mida antakse kannatanule või haigele enne professionaalse meditsiinilise abi saabumist – sageli vaid käepäraste vahenditega.

Igäihel meist on kaks võlvat kätt, millega saab päästa elu – enda, oma lähedaste

või juhuslike kaaslaste elu.

Õppe käigus käsitletakse järgmisi teemasid:

- kuidas ära tunda vigastust või eluohtlikku seisundit;
- mida tuleb teha kohe;
- kuidas tegutseda kuni abi saabumiseni.

Kõik kursused sisaldavad **praktilisi harjutusi**, sealhulgas **lapse elustamist**. Grupiõppe korral saab koolitusprogrammi koostada **vastavalt teie soovidele**.

Pakutavad esmaabikursused:

1. Esmaabi baaskoolitus – 16 tundi.

2. Esmaabi koolitus – 8 tundi.

3. Päästekursus EA + AED – 4 tundi.

Tule koolitusele! **Sest miski pole väärtuslikum kui inimelu.**

Soovime kõigile rahulikku jõule ja rõõmsat uut aastat!

Olgu teie süda soe, käed kindlad ja päävad täis tervist ning rahu. ●

IRINA HELASMÄKI

koordinaator

EPR Paldiski Selts

e-post: paldiski@redcross.ee

telefon: 5596 1229

Jõulukontsert

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kool kutsub meeleolukale jõulukontserdile!
Esinevad Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli õpilased ja õpetajad.

Millal: Kolmapäeval, 10. detsembril. Kell 18:00
Kus: Peetri 26, Paldiski

Tulge nautima jõulumuusikat!

mkkool.laaneharju.ee

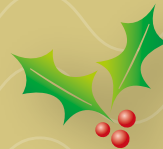
Jõulumuusika Paldiskis

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli õpilased ja õpetajad ootavad teid kaunile jõulukontserdile.

Kontsert toimub Nelipühi kirikus PAKRI 3, PALDISKI. Reedel, 12. detsemberil.
Algus kl 18:00.

*Sissepääs tasuta!
Tähistame jõuluaega muusikaga!*

mkkool.laaneharju.ee

12. detsember kell 17-19
Klooga majas
Lodijärve Kooli ja
Klooga kogukonna
Jõuluturg
Registreeri end siin

Lisainfo siiri.kaldma@gmail.com

Lisainfo
info@kultuurikeskus.laaneharju.ee

**PADISE
JÕULUTURG**

13. detsembril kell 10-14
Padise Rahvamajas
Ootame kauplejaid registreeruma
hiljemalt 7.12.2025

REAKUULUTUSED

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS. Väljastan nõuetekohase akti.
korstnavanem@gmail.com, tel 528 1968.

Eterniit ja profiilplekiga katuseetööd. Hoonete ja majade ehitus.
Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Korterimaja trepikodade
renoveerimine. mehitus@gmail.com, 5352 9476.

Kasutusluba, ehitusluba. 5656 2894, majapaberid@gmail.com.

UASALEMMA JÕULULAAT
14. DETSEMBER,
KELL 11-14

Laat toimub Vasalemma kogukonnamajas Ranna tee 8

Tule veeda mõnus jõuluhõnguline pühapäev!

Avatud on kohvik, toimuvad töötod ja loterii.

SISSEPÄÄS ON TASUTA

Osaleda soovijatel palume ennast registreerida Vasalemma.aedlinn023@gmail.com hiljemalt 11.12.2025

trepimeister.ee +372 5668 5317

ALATES 2007. AASTAST OLEME VALMISTANUD KVALITEETSEID JA AINULAADSEID TREPPE, TUUES ROHKEM KUI 1000 UNIKAALSET LAHENDUST EESTI KODUDESSE.

RISTI KOGUDUSE TEATED

Jumalateenistused Risti kirikus Harju-Ristil kuu
2. ja 4. pühapäeval ja suurtel kirikupühadel:
P, 30. novembril kl 13 adventiküünla süütamine kirikus.
P, 30. novembril kl 14 katuse valmimise tänu pidu ja avatud uste päev Risti pelgupaigas.
P, 14. dets kl 13 adventiaja jumalateenistus.
K, 24. dets kl 13 ja kl 16 jõuluõhtu jumalateenistused.
N, 25. dets kl 13 jõulupüha jumalateenistus.
P, 28. dets kl 13 vana-aasta viimane jumalateenistus.

PIPARKOOGIÕO teismelistele 5.-6. detsembril
Vajalik eelnev registreerumine.
Jumalateenistuste **OTSEÜLEKANDED** ja **SALVESTUSED** on leitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel
Jumalateenistustest on koos väikelastega võimalik osa saada ka kiriku käärkambri olevas **LASTETOAS**.
PIIBLIRINGIDE, PALVERINGI, RAAMATUKLUBI ja muude kohtumiste kohta leiab infot
www.ristikirik.ee FB/ristikirik

SÕBRA TUBA ehk taaskasutuskeskus Risti vanas koolimajas N 11-14 ja L 11-16
või kokkuleppel tel 5344 8571. Teise ringi riided, jalanõud jm.
Õp Annika Laats, tel 5564 9256, risti@eelk.ee
Olete südamest oodatud!

Teeme koos korda sinu kodu dokumentatsiooni

Aitame sind ehitiste kasutuslubade ja korterite ümberehituste dokumentatsiooni asjaajamisega.

Tel. 502 0675, info@maretmanagement.ee
www.maretmanagement.ee

Sügav kaastunne
Õie Roosile kalli poja

REIGO ROOSI

kaotuse puhul.

Kollegid Lustipesa lasteaiast

**ARHITEKT
ERAMAJA PROJEKT**

Uus. Laiendus.
Tagantjärele. Abihoone.
Hind kooskõlastustega
ehitusloani 600 - 1800.
58319789
aare.keel@gmail.com

Avaldame kaastunnet
perekond Litnevskile kalli

OLESYA LITNEVSKI

kaotuse puhul.

Paldiski Vene Põhikool
Lääne-Harju Muusika- ja
Kunstide Kool

Õnnitleme!

Meie valda sündisid

BRIANNA MAARING
ADELINA GRESS
REMY MÄLTON

